אישים באגרות הראי"ה

הלורד ליונל וולטר רוטשילד

הברון רוטשילד השני מבריטניה, שאליו נשלחה הצהרת בלפור · תרכ"ח–תרצ"ז (1868–1937)

2 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

ליונל וולטר רוטשילד נולד בלונדון ב-8 בפברואר 1868, בנו של נתן מאייר רוטשילד, הברון הראשון. הוא היה זואולוג, וחבר הפרלמנט הבריטי בשנים 1899–1910. אחרי מות אביו ב-31 במרץ 1915 ירש את התואר "לורד רוטשילד". הוא היה ציוני נלהב, ואליו נשלח מכתבו של שר החוץ ארתור בלפור מ-2 בנובמבר 1917, "הצהרת בלפור" (ראו בפרשת הצהרת בלפור). נפטר ב-27 באוגוסט 1937.

הרב קוק על הלורד רוטשילד

באייר תרע"ו (1916), כשהרב קוק ישב בלונדון, כתב לבנו הרצי"ה שהודפסה שם חוברת על היהודים והמלחמה, "בהסכמה תוכנית מהלורד רוטשילד", ושסיומה הוא שאחרית המלחמה תהיה שיבת העם לארצו (כרך ג', אגרת תשע). באותו זמן התואר "לורד רוטשילד" היה כבר של וולטר, כי אביו נפטר במרץ 1915.

במרחשוון תרע"ח (1917), ימים ספורים אחרי הצהרת בלפור, כתב הרב קוק ללורד רוטשילד מכתב ברכה, על "הסכמתה העדינה של ממשלת בריטניה" להשיב לעם ישראל את ארץ אבותיו. הרב קוק כותב שהלורד זכה להיות "הציר המבשר את הבשורה הטובה הזאת", ומברך אותו שיראה את התגשמותה המלאה. לממלכת בריטניה, הוא כותב, נפל הגורל "להיות הראשונה בעבודת הקודש הזאת" (כרך ג', אגרת תתנא).

האגרות

כרך ג', אגרת תשע: בט"ז באייר תרע"ו, מלונדון, אל הרצי"ה: חוברת על היהודים והמלחמה יצאה בלונדון בהסכמת הלורד רוטשילד.

"נדפסה כאן חוברת אחת ע"ד היהודים והמלחמה, בחבה פטריוטית הראויה ליהודי אנגליא שבעי הזכויות, בהסכמה תוכנית מהלורד רוטשילד"

כרך ג', אגרת תתנא: בכ"ג במרחשוון תרע"ח, מלונדון: ברכה על הצהרת בלפור, שהלורד רוטשילד היה "הציר המבשר" שלה.

"אשר זכית אתה אדון יקר להיות הציר המבשר את הבשורה הטובה הזאת"

ראו גם

הברון אדמונד דה רוטשילד, דודו של הלורד. (הברון אדמונד דה רוטשילד)

נוסח האגרות

2 האגרות שבהן נזכר הלורד רוטשילד, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה

אגרות הראי"ה – כרך ג' – אגרת תשע

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ט"ז אייר תרע"ו - לונדון **נמען:** בנו, הרב צבי יהודה

תוכנית עבודה: שני שיעורים בשבוע בישיבה - גמרא, פירוש רש"י ותוספות, והכוזרי. עומדת על הפרק התאגדות שומרי שבת (שד"ר יונג החל), והרב קוק כבר דרש בעניין. יצאה חוברת על היהודים והמלחמה בהסכמת הלורד רוטשילד, שמסיימת בשיבת העם לארצו - 'אות הזמן'.

עיקרי הדברים

- שיעורים בישיבה.
- שומרי שבת.
- חוברת המלחמה - אות הזמן.

נוסח האגרת

בעזה"י[1], ט"ז אייר תרע"ו[2].

בני חביבי שליט"א[3], שמחתנו בדבריך היקרים במכתבך הגלוי, שהגיענו אחרי אשר חכינו מאד על דבריך להודע משלומך וכא"ל[4].

תהל"י[5] על החוה"ש[6] אשר עמנו פה. מעבודתי פה, אחרי שעברו השבועות והחדשים הראשונים בהתודעות לחשובים ובני תורה הגונים, התחילה עתה תכנית עבודות במצב הרוחני שבכרך. ישנה פה ישיבה, שהבטחתי להגיד לפני הבחורים הבכירים, שתי פעמים בשבוע, שיעור א' גפ"ת[7] ושיעור אחד רוחני, שכהרגלי יהי'[8] הנושא "הכוזרי". מהם נמצאים בעלי כשרון, אבל הם עסוקים בלמודים אחרים והתעתדות רוזרנדית, ומ"מ[9] יהי' בעה"י[10] תועלת. על הפרק עומדת ג"כ[11] התאגדות שומרי שבת, שהתחיל בזה ד"ר[12] יונג נ"י[13] זה כשנתים, אבל נתרדם הדבר, וחושב שכעת ע"י[14] שיתופי יחזור לתעורה, ונעשו מצדי נסיונות דרושיים, שאמנם פעלה ההשפעה על הציבור ב"ה[15] בדרך תיאורי. יתן ד' ויכנסו הדברים לחוג המעשי. נדפסה כאן חוברת אחת ע"ד[16] היהודים והמלחמה, בחבה פטריוטית הראויה ליהודי אנגליא שבעי הזכויות, בהסכמה תוכנית מהלורד רוטשילד, וסיומה הוא שאחרית המלחמה תהי'[17] תשובת עם נפוץ אל ארצו והגשמת חזיון הנביאים, גם זה אות הזמן. נפלאים מעשי ד' לשנות רוחות בני אדם, והפרט יעיד על הכלל.

ד"ש[18] אוהבינו הרה"ג[19] הדרי"ם[20] שליט"א.

אביך מצפה אשרך כה"י[21],

אברהם יצחק ה"ק

1. בעזה"י - בעזרת השם יתברך
2. תרע"ו - השנה תרע"ו (1915/1916)
3. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן

4. וכא"ל – וכל אשר לו
5. תהל"י – תהלה לא-ל יתברך
6. החוה"ש – החיים והשלום
7. גפ"ת – גליל פתח תקוה (או: גבול פתח תקוה)
8. יהי' – יהיה
9. ומ"מ – ומכל מקום
10. בעה"י – בעזרת השם יתברך
11. ג"כ – גם כן
12. ד"ר – דוקטור
13. נ"י – נרו יאיר
14. ע"י – על ידי
15. ב"ה – ברוך השם
16. ע"ד – על דבר
17. תהי' – תהיה
18. ד"ש – דרישת שלום
19. הרה"ג – הרב הגאון
20. הדרי"ם – הדוקטורים
21. כה"י – כנפשו היפה

אגרות הראי"ה – כרך ג' – אגרת תתנא

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ג מרחשוון תרע"ח - לונדון **נמען:** הלורד ליונל וולטר רוטשילד

ברכה על 'הצהרת בלפור', שרוטשילד היה 'הציר המבשר' שלה: 'הסכמתה העדינה של ממשלת בריטניה... להשיב לנו את ארץ אבותינו'. הרב קוק מאחל שיראה את מלוא התגשמותה. לבריטניה נפל הגורל 'להיות הראשונה בעבודת הקודש' של בניין העם בארצו.

עיקרי הדברים

- ברכה על הצהרת בלפור.
- זכות בריטניה.

נוסח האגרת

ב"ה[1] כ"ג מרחשון תרע"ח[2].

ברכה מציון ומקודש להאדון המרומם לארד ראטשילד נ"י[3], שלו'[4] רב אדוני הנעלה, מרוב רגשי שמחתי על הסכמתה העדינה של ממשלת בריטניה, ירום הודה, על הגשמת תקותנו הלאומית, להשיב לנו את ארץ אבותינו אשר זכית אתה אדון יקר להיות הציר המבשר את הבשורה הטובה הזאת, אשר קבלת מאת הדרת המיניסתר הפנימי מר באלפאר.

הנני לברך את כבודו מעומק לבבי בברכה נאמנה, שתחזקנה ידיו בעבודת הקודש של בנין עמנו על ארץ חמדתנו. והזכות הגדול הזה של בשורת ראשית הצעד של צמיחת קרן ישועת ישראל, יעמד לו לראות בקרוב את משאת נפשנו בהתמלאותה בכל כבודה והדרה, כי יושע יהודה וישראל ישכן לבטח על ארצו, ושבט אשור שבט מלכותנו יהיה מעוז ומחסה לשלו'[5] עולמים לכל העמים, כדבר ד' הנאמן ביד נביאיו הקדושים, ולתפארת נצח לדורות עולם, לממלכת בריטניה, הגדולה והנאורה, אשר משמים נפל עליה הגורל, להיות הראשונה בעבודת הקודש הזאת של בנין גוי קדוש על אדמת הקודש.

ברגשי כבוד מאד כבירים, ובצפיית ישועה קרובה לגוי קו-קו ומבוסה, אשר בזאו נהרים ארצו.

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

1. ב"ה - ברוך השם
2. תרע"ח - השנה תרע"ח (1917/1918)
3. נ"י - נרו יאיר
4. שלו' - שלום
5. לשלו' - לשלום